

మా తృప్తి

52

276

ఇది

పా మ స్త్రీ బుచ్చి రాజు చే

పరిచింపఁ బడి

ప్రచురింపఁ బడియె.

మొదటికూర్పు

రాజమహేంద్రవరము
Rajamahendrapuram

శ్రీవిద్యానిలయముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁ బడియె.

SLNo. 861

see no. 7475

1914

నెల రు 0—1—8.

మే లై సక్తిగలు గలనాటకములు.

శ్రీనంగీతపద్మిని:—నవీనపద్ధతుల ననుసరించి వ్రాసినయైదంక ములనాటకము. వీరరసప్రధానము. కథ రాజపుత్రరాణియు సౌందర్యపతియు నగు“పద్మిని”జీవని దురాత్మచక్రవర్తి యగు“అల్లాయెదీన్” పడయఁ గోరి చిత్తురు ముట్టజించుట. ఇది దేశభక్తిని, రాజభక్తిని, శౌర్యధైర్యములని, జాతివ్రోత్యమును బ్రతివ్రోత్యమును, ముసలమానులదుష్పరివర్తనలను మిక్కిలిచక్కగఁ జెలిపెడిది. ప్రదర్శనానుకూలము. మేముహూసేంకటపతిపద్యములఁ బోలుపద్యములు త్వరలో నెలువనును. -రి-అణాలు

క. కలనా ! యేమిది ! హా ! యీ

కల నా కేటికఁ గలిగెను గాళి ! భవాసి !

కలనా తాళగ సూనుల

కలనాదము వీసక యొక్కగడియ యయిన నే.

శా. బాలుం డయ్యు ధనుస్సు కేలఁ గొని యావార్ధాత్మజుం డద్దిరా!

యాలంబందున దోణకర్ణకృపశల్యాదిసౌసిద్ధుల్ నడం

కణ్ లజ్జం బడి వెన్ను చూపునటులుం గారించి పెళ్ళిగీర్చి దా
సీలోకంబున వీడి వీడెఁ దనువే యే నల్లె నర్చించెదఁ.

శా. పాతివ్రత్యము పూని నేను ధరణి వర్తించిన ట్లనఁ బ్ర

ఖ్యాతి నాపతి కాంచిన ట్లును నీ కామాధముం డంతమం

దాతంకార్తుఁడు రోగపూరితుఁడు బ్రత్యాఖ్యాతుఁడు భీరువు

వీతోత్సాహుఁడుగావుతఁ నతులతోఁజెన్వైరముఁబొందుతఁ.

ఇది

మనీయచూతౌమహు స్మరియిం

నెదర దలపోసి వానినామమే

276

యీ యానందనామసంవత్సరభాద్రపదశుద్ధ

పంచమీబుధవారమురాత్రి జననము

గాంచిన నాస్త్రిధమనందనున క్షి

యూతంశు శ్రీరామనియ క్షీణకరుణాకటాక్షమున

స్మృతి నొంద జెందమునం దలచి యానంద

మాససుంశ నై యామందిహాససుందరి

వదనావిందునిపాదారివింద

ములకు నందన

పూర్వకంబుగ

సమృచ్చితి.

భూ మి క

—०५०—

సదయహృదయులారా!

తల్లిదండ్రుల దలపోయ నాతరిము కాదు కదా సన్న పుట్టించి
బ్రహ్మ కై నఁ దరము కాను. కన్నతండ్రికన్నఁ గన్నతల్లి యంశుఁ
మేలు; తల్లి లేకున్నఁ దరమే లే దన్న పెద్దలఁలుకులు ముమ్మాటికిని సత్యము
సత్యము సత్యము. తల్లిదండ్రులు గతించినవారిసంగతి మఱి వేర యెఱుఁ
నలయునా? ఒక్కరేయి ప్రసవవేదనం బడు చున్నయిల్లాలికేకలు చెవి
సోక నీపద్యములు వ్రాయుతలం పంకురించె. అంత మఱునాఁడే యివి
ముగించితి. మనీషులు నాదోషములు మన్నించి సుగుణంబులనే గొనె
దరు గాక!

ఇట్లు,

విబుధజనవిశేయుడు,

పామనీ బుచ్చిరాజు.

శ్రీ

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

మాతృ ప్రేమ.

సీ. శ్రీ లెన్ని యున్నను బాలబాలికల కై పరిశపించును నుండు భావమునను
గొడుగు లేనిల్లు హానుండు లేనిజగ మని పరిశపించును నుండు భావమునను
సుతులు గలుగ కున్న గతి నున్న యనుకొని పరిశపించును నుండు భావమునను
మానుల గన కున్న చూడుకు లే లాకొ యని పరిశపించును నుండు భావమునను

తే||గీ. బిడ్డహుటలను వినినవీనులు నిఁక

బొలుఁ గొంగిరింపనిచేతు లే లాకొ యని

పరిశపించును నుండును భావమునను

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. నోము లెన్నియొ నోచి రామలఁ బిలిపించి ఘము లొసంగి దీవనలు దాల్చి
సోజకతైలఁ బిల్చి సోచెల నడిగించి యాశావికాసము లమరఁ దాల్చి
యెఱుకుల రప్పించి గురుదక్షిణ లొసంగి వేరుముక్కలు మెడఁ బేర్చి దాల్చి
సన్యాసులను బిల్చి సర్వంబు నెఱిగించి వా రిచ్చుబూచె మైఁ బరఁగఁ దాల్చి

తే||గీ. కృమముగా భూరియగ్నిహోత్రములు వేల్చి

తనగురు వొసంగునేస లొండలను దాల్చి

పసపుగుండునుతో లక్ష్మీనైలను బొల్చి

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె!

సీ. జవతపంబులు నేసి యుపవాసములు నేసి జాగరములు నేసి జడుపు తోసి
గాలివానల నుండి కటికిరాళ్లను బండి యిలను బాదము మండ నెండ నెండి
త్థియాత్రలు చేసి దేవళంబులు డాసి పూలు పత్రియుఁ గోసి పూజ చేసి
మడుపులాగులు పెట్టి ముడుపు, లెన్నియొ కట్టి నెడఁదఁ జిక్కఁ బట్టి నడుము కట్టి

తే||గీ. గట్టితానెల మృగుశహ మిట్ట పెట్టి
ఃపులసాస్త్రాంగవిసతులు వేడ్కఁ బెట్టి
పట్టి దయనేయు మని గట్టిపట్టు పట్టు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. కల గంటి నమ్మరో ! కల గంటి రాత్రి నేఁ గమలామృతాక్షుఁడు కడకు వచ్చి
మెచ్చితి నమ్మ ! నీసచ్చరిత్రమునకు నిచ్చితి సంతాన మిచ్చితోడఁ
గొన్నాళ్లలోనె నీకోర్కి ఫలించెడి నని తెల్పి యేగిన ట్లబలలా !
దీనిఫలం బేమొ తెల్పరె యని యాత్రిమున వేడుకప్పుడు ముగుది లెల్ల

తే||గీ. సన్నతచరిత్ర ! హరియె ప్రిసన్నుఁ డయ్యె
నింక నీమనోఫలసిద్ధి యేల కల్గ
దన్నమాత్రాని నుపొంగి మిన్న ముట్టు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. లేడనమానంబు నుండి యైదవనెల వెల్లెడుపటకు వేవిళ్లతోడ
వేవిళ్లు కలకాల మానంతయన్నంబు నైనను దిన నీనియరుచితోడ
నరుదికి నాయ మై యాణవనెలలో నుదరమున నొదవుకదలికతోడఁ
గదలిక కంఠ యై కడుపున నుదయించి తిరము గా నుండనిశ్చిప్యతోడ

తే||గీ. నిట్టియిడుములతోడనే యెపుడుఁ గూడ
వేగు చుండి తనకు మగబిడ్డ పుట్టు
ననినయంతన పరవశ యగుచు నుండు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. నిలువఁ గూర్చుండఁ గా నిల్కడఁ గన నీక కష్టమ్ము లూడఁ గూర్చుకడుపుతోడ
నభిమాన మగునగ లమరించుకొన నైన నాగంబు లేక ఒరక్తితోడ
దాఁ గోరుచీరను దా ధరింపఁగ లేక కట్టిన తేలికబట్టతోడఁ
దనయాడువారితోడను జేడ్క. లరయంగ నరుగంగ లేనిప్రయాసతోడ

తే||గీ. సతము వేఁగియు దైవప్రసాదమునను
దనకుఁ గొడుకు కలుగు నని తరుణు లనినఁ
బొంగి యంతరంగము పొంగి నింగి ముట్టు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. ప్రాసనసమయమునఁ బడుబాధ లైనను మాటవరుస కైన మది నునుపక
హా ! దైవమా ! యని వేదనన్ బొంది కుమారుఁ గన్నవిధంబు మది నునుపక
మూన్నాశ్లవల కన్నమును బెట్ట కుంజెన నది యిసుమంతయు మది నునుపక
స్నాన మావలకుఁ దన్ మానవు లేరును గదయ కున్న సరియే మది నునుపక
తే॥గీ. వేగ ముక్కిరీబిక్కిరి గాఁగ నీళ్లు

మనసతులు పోసినవిధంబు మది నునుపక

కొడుకు నొడిలోన నిడుకొని కులుకు చుండు

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. బోలుకాడించునో బోలుబోలున నేడుకన్నకొడుకును గాంచి కలగుండు పడి
చాలుఁ జాలును దిల్లి ! నాలుసే నీ శ్లని యావేశ కాశ్రయ నూపివైచి
బోలు కాడినబిడ్డ బాత్తుల నిడుకొని తడి నొల్తి క్రిమముగఁ బలను దుడిచి
సాంబ్రాణిఁ బోగ నైచి చక్కఁ గుంపటిసెగ మందముక్కించ నమర్చి వెన్న
తే॥గీ. గాలి భూలి పికాచములో వాగ్ల కుండ

నులికిపడ కుండఁ దనహస్త ముంచి గుండె

గంటికిని రెప్ప వోలెను గాదు చుండు

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. ఇసుమంత నిను వేడ్చి నిల్లు పైఁ బడునట్లు శిరముపై నాకాశ మొరగునట్లు
బిడుగు మొత్తునపుడుఁ గడలి పొంగునపుడు నగ్నిహోతుడొ మట్టు నలమునట్లు
నాదృచ్చికంబుగ నాపది గన్నట్లు దుఃఖవార్తలు చెవి చూరునట్లు
దొంగ లిల్లను జొచ్చి గోఁచుచు నున్నట్లు విషజీనిఘటలు వెఱపించునట్లు
తే॥గీ. నైనఁ బొందనియాందోళ మట్లు పొంది

యయ్య ! నాయయ్య ! నాతండ్రి ! యయ్య ! నేను

దచ్చి పో రాలి పో నని సరగ నరుగు

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. నాతండ్రి ! నాయయ్య ! నాబాబు ! నాయప్ప ! నాయబ్బ ! నాయబ్బ ! నాకుమార !
నాచిట్టి ! నాపాట్టి ! నాపట్టి ! నాపిన్న ! నాపొన్న ! నాగున్న ! నాకుమార !
నాబాల ! నాపాప ! నామఱు ! నాకూన ! నానీడ ! నాతోడ ! నాకుమార !
నాకు ! నాశక్తి ! నారక్తి ! నాస్యక్తి ! నాభక్తి ! నామక్తి ! నాకుమార !

మాతృప్రేమ.

తే॥గీ. కాకి ! రావే యటంచును నాకసమునఁ
జండమామఁ జూపించుచు సందు గాంచి
బువ్వ దినిపించి మోదించు నెవ్వ రట్టి
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. ఆఁ-హే-యటంచును నటు నిటుః బడుచును గాలి బోలును జీకఁ గాంచునపుడు
శక్కునఁ జేర్చిన నూత్తి పట్టుదు యుసి ముసినగవు పఱపి పొల్పునపుడు
నత్త తాత యటంచుఁ గొల్పిత్తపల్కులు పల్కి కాలు నే యాడించి కాల్గునపుడు
జెంత తేగవయంతఁ జేతు లల్లనఁ జూచి యెత్తుకొ మ్మని సొంజ్జ యిచ్చునపుడు

తే॥గీ. ఎనుడఁ గూర్చుండునపుడును బ్రాకునపుడు
నిలచి నపుడు నడుగు లిడఁ దలఁచినపుడు
మోద మొంది సతము నవ్వుమొగము పెట్టు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. దోఁగుటయ్యాలలో నుంచి బోకొట్టుచు నూపి పాటలు పాడు చుండునట్టి
దూబూచు లాడుచుఁ దోకంబు నద్వించి మోదరనైకాల్లి మునుంగునట్టి
చుంచు దువ్వి జడలు చుట్టి పువ్వులు బెట్టి తొడవు లిడి ముదంబు తొడరునట్టి
కాల్గగజ్జెలు గల్లు గల్లు మనఁగ వచ్చునట్టి నెత్తుచు ముద్దు పెట్టునట్టి

తే॥గీ. యక్క య న్నని తెల్పుచు నలరనట్టి
ముచ్చ టాడుచు లోలోన మురియనట్టి
నాథునకు జొప్పఁ జెప్పచు నవ్వునట్టి
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. ఆకలి యగు చున్న నన్నము లిను చున్నఁ బని నేయు చున్నను బాడు చున్నఁ
బన్నగతల్పని బాగ్గించు చున్నను బతితొడ నున్నను రతుల నున్నఁ
దోడివారలఁ గూడి వేడుక పడు చున్న నీర మాడుచు నున్న నిద్ర నున్న
నీగఁ జాట్టుకొను చున్నఁ జీర గట్టుదు నున్న నగలు పెట్టుచు నున్న నడచుచున్న

తే॥గీ. నిన్ని యన్నియు నన నేల యెన్న రాని
బన్నముల నున్న గొడు వేడుచు చున్న విన్నఁ
దన్నిముపమునఁ బలు గిడి చ న్నొసంగు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. తల దువ్వి మేలివల్వలు గట్టఁ గా నిచ్చి పాతకాలకుఁ ద్వరఁ బంపు నెవరు
బడి కేగి వచ్చెడిబుడుతుకు ముప్పొద్దు వేళకు నన్నంబు వెట్టు నెవరు
తడసిన నొకయెడఁ దనయుఁ డింకను రాఁడు గా యని మోదముఁ బాయు నెవరు
నిలయునునకు వచ్చి నిలిచినకొమరుని వే ముద్దు గొని చంకఁ బెట్టు నెవరు

తే॥ గీ. పెన్నిధిని గన్న కేద నాఁ జేర్చు నెవరు
తాఁ య మిడి సంత మోదింపఁ జేయు నెవరు
వవ్వలింపఁ బ్రక్కను వేయు నెవ్వ రట్టి
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. అమ్మ యీతఁడు విద్య నసమానుఁ డన్నచో నానందమునఁ దేలి యాడు చుండు
నుమళరనిభుఁ డగునుతుని గన్నులఁ గని యానందమునఁ దేలి యాడు చుండుఁ
బెండ్లిపీటను గలబిడ్డని గనుఁగొని యానందమునఁ దేలి యాడు చుండు
కోడలఁ గని సొంతకూఁతుఁ గాఁ దలఁపోసి యానందమునఁ దేలి యాడు చుండు

తే॥ గీ. నందనునినందను గని యానందించుడు
నొడివి నిడుకొని నుద్దుల నొనఁ దెలిపి
యమితమోదవార్ధినిదేలి యాడు చుండు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. తెల వార కుండఁ బ్రతిదిసము వేళకు నుగ్గును బోసి పా లాసఁగుదాది!
మలమూత్రముల నున్న తెలిబట్ట లెల్లను నుతికి కుభ్రము చేసి యుంచుదాసి!
యాకోగ్యము చెడినయావేళ మండులు వేసి రక్షించెడివెజ్జారాలు!
సర్వదా సర్వధా సర్వత్రయును దోడు నీడ యై మెలఁగడి సేస్తురాలు!

తే॥ గీ. సర్వమణులను బల్కుతాస్త్రవేత్త!
మహివించిత్రములను దెల్పుమంత్రవేత్త!
నిఖిలధర్మతాస్త్రములను శేర్పగురుణి!
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

సీ. కొట్టిన నయినను దిట్టిన నయినను గోపింప శేరనిగురునుకీల!
పోషింపు చుండినఁ బోషింప కుండిన గుట్టు వెలికిఁ దేనిగుణధురీణ!
మామృతం డయినను ముక్కొప్పి యైనను సతతము ప్రేమించుపదయాహృదయ!
ధనవంతుఁ డైనను దార్పణ్యం డైనను నిమిస మెడఁ బాయనినిర్మలాత్మ!

తే|| గీ. ఘోరము బూన నేరనిపూతచరిత్ర!

మంచిమాటలు పచియించుమంజునాణి!

యాభ్యుదయమునే యాశించునార్యసదృశ!

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె!

సీ. అజ్ఞాన మనియెడుసంధకారముఁ బాప సుజ్ఞానతేజంబు మాపుతరణి!

సంసారసాగరనకిలకప్పంబుల మంచి వేయక తేల్చి యుంచుతరణి!

ఇష్టఫలంబుల నిచ్చుచు దారిద్య్రకప్పంబు లేడఁ బాపుకల్పశరువు!

భక్తియోగము తెల్పి ముక్తివగ్గమును డాయఁగా నడుపు క డానితెరువు!

తే|| గీ. ధైర్య మెవ నెఱిఁగితిపెడుధైర్యులక్షీ!

సకలసంపద లొనఁ గూర్చునహజలక్షీ!

మానసోల్లాసమును జేయు గానలక్షీ!

మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె!

గద్యము : — ఇది శ్రీమత్సహస్రనామస్తోత్రమిత్యుపసాహసనామస్తోత్రము

కరుణాకటాక్షవీక్షణసాహాయ్యలభికవితాశారేయ సుకవిధేయపైడి

పాలగోతోద్భవ పానుర్వ్యవస్థయాభిప్రీతిపాభినవనీత వీర

స్వామ్యాఖ్యతనూభిన గంగమాంబాగర్భకు క్తిముక్తాంశుల

బుచ్చిరాజవర్ణితంబైనశ్రీమాతృప్రేమనామపుస్త

కంబున స్వయం సమాప్తము.

విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్న గ్రంథములు.

(శ్రీసంగీతజగన్మోహినీనాటకము—ఇది యొక నైతిక తాళిరోముఖచరిత్రము పద్యములు మధ్య లోలుకు చుండును. కథాసందర్భ మత్పాద తము.
వెల 0—12—0 లు మాత్రమే.

ఉ. మానమె కల్పభూరుహము మానమె నాకొక బెన్నిధాసమున్
మానమె తోప నీడయును మానమె రన్నసువర్ణ భూషణున్
మానమె నిత్యయశాసఖయు మానమె యాపద నోర్చుదిట్టయున్
మానమె మోక్షదాయకము మానమె సర్వము మానినీమణి!

సీ. మనబాధలను గాంచి మనమున నెన రుంచి

యనలరశ్మలు చూపె గినిసి కనిసి

కార్యంబు గానమీ గిటకటం బడి మొగ

మెట్ట నొపర్వంత మేష్టి యేడ్చి

ఛాయపుంజపుబంట్ల జాబిల్లికడకు వే

మనవార్త లెఱిగింపం బనిచి చనిచి

పక్షులు నాదిగాఁ బలి మాన్చి గూండ్లకుఁ

గోలాహలం బెచ్చు దోలి తోలి

గీ. కమలములమోదమును నీట గల్పి కల్పి

చీకటిని లోకమున వ్యాప్తి చేసి చేసి

సుజనులయెదురు దుఃఖంబు చొన్ని చొన్ని

లోకబాంధవుఁ డెగెను లోగి లోగి.

శ్రీసంగీతకృష్ణనిర్యాణము—ఈనాటికయండలికథ “యాదవ
కులమునకు మునలము” అను భారతిభాగవతకథయే. కరుణారసప్రిథా
సము. కన్నీ రోడించును. వెల 0—8—0 లు.

మ. నిజభక్తుల్ భవదీయదాసు లింకనుక సీకున్ ముఖధుల్ సఖుల్
సుజనామోదగుణాయవర్తులు లనత్సమాంశసంభూతు లో
గజరాజుడవిదారణా! సురివరా! గంగాతనూజస్తుతా!
తీజగన్ ప్రహసమ్నాన్! వైరిసమచర్తీ! మమ్ము గొంపోగదే!
మాతృప్రేమ—ఇది మాలలయసురాగమును బూర్తిగఁ దెలుపు
సీసపద్యములు గలచిన్నపాత్రము. వెల 0—1—6.

సీ. ఆకలి యగు చున్న బన్నము తను చున్నఁ బని సేయఁ బన్నను భాడు చున్నఁ
బన్నగతిల్పుచి బాంధ్రించు చున్నను తిత్తోడ నున్నను రక్షల నున్నఁ
దోడివారలఁ గూడి వేడుక పడు చున్న నీర వాడుచు నున్న నిస్సరి నున్న
సిగఁ జాట్టుకొను చున్నఁ జీగఁ గట్టుచు నున్న నగల పెట్టుచు నున్న నెడచుచున్న
తేగీ. నిన్ని యన్నియు నన నేల యెన్న రాని
బన్నముల నున్న గొడు కేడుచున్నఁ కిన్నఁ
నిన్నిముపమునఁ బలు గిడి చ న్నొసంగు
మాతకు సమాన మెవ్వరు మహి నయారె !

స్వర్ణ స్పర్శము—“దురాశి మణిమ్” అనువిషయ మయి చక్కగ
బోధించు చిన్నచవనరచన. ముద్దు లొలుకు చుండును. ఈకథ చదువ
మొదలెడిన విషయ బుద్ధి పుట్టదు. వెల 0—1—6 లు మాతృప్రేమ!
1914 సం॥ లోగా శ్రీసంగీతజగన్ ప్రహసనాటకమును గాని
శ్రీసంగీతకృష్ణనిర్యాణనాటికను గాని తెప్పించుకొనువారికి మాతృప్రేమ
గాని స్వర్ణ స్పర్శము గాని యుచితము.

పామర్తి బుచ్చిరాజు,
పిన్నంగట్టవీధి, రాజమహేంద్రవరము.

10073

